

STAROMĚSTSKO
aneb
PUTOVÁNÍ KRAJEM
KRÁLICKÉHO SNĚŽNÍKU

13.ročník pravidelného turistického putování.

PODROBNÝ TINERÁŘ

Přátelé, vítajte již po třinácté na pravidelném jarním turistickém pochodu !

Dříve, než se začtete do informací, které vás teď zajímají nejvíce, dovolte mi nejprve krátkou upoutávku na 2 akce, které chystám v nejbližší době.

Hledám 2 zájemce, kteří by se s námi chtěli podívat do míst, kde se v šedesátých let natáčely slavné Mayovky s Vinnetouem a Old Shatterhandem, jedná se o národní parky Plitvice, Krka a Paklenica. Akce se uskuteční v létě od soboty 31.7. do neděle 8.8., jede se dvěma auty, ubytování v kempch. Je nás zatím 6: Eva a Ríša Fűrstovi, Jarka a Vlád'a Pitrovi, Ivana a Vlád'a Míkulcovi. Informace rád poskytnu osobně.

O víkendu 4.- 6.června se na chalupě v Ústí u Staré Paky koná pravidelné folkové setkání, pozvánky na tuto akci obdržíte poštou v příštím týdnu. Akci uvádí stejně jako loni Cimbura a má pro nás připraveny opravdu zajímavé hosty. Kromě jiných vystoupí skupina Sekvoj, Míla Fuxa, skupina Pacifik s Tony Linhartem a Helenou Maršálkovou a řada dalších. Přijďte pobejt !!

ITINERÁŘ – CO NÁS ČEKÁ ?

ČTVRTEK 6. KVĚTNA

DŮLEŽITÉ !! PRVNÍ DVA ODSTAVCE PŘEČTĚTE PROSÍM HNED !!

Příjezd do penzionu Národní dům ve Starém Městě pod Sněžníkem. V penzionu jste si vyzvedli klíče od pokojů. Část z Vás je ubytována v penzionu, část je ubytována v městské turistické ubytovně, která se nachází zhruba 30m od penzionu šikmo vlevo přes náměstí. Kvalita ubytování v obou objektech se příliš neliší, rozdělení do pokojů jsem prováděl s přihlédnutím k ubytované sestavě na pokoji, nikoli k rozdělení na penzion a ubytovnu. Pokud jsem se tak úplně netrefil, tak mi to prosím promiňte. Mnozí z vás jste ubytováni na vícelůžkových pokojích, kde nebudou všechna lůžka obsazena. Vězte, že ubytování se platí za použité lůžko, ostatní lůžka v pokoji musí zůstat netknutá. U vícelůžkových pokojů obdržíte 2 klíče od pokoje. Důležité: vhodové dveře do ubytovny nezamykejte, zamykejte pouze pokoje !

Předpokládám, že po ubytování se všichni sejdeme v místní restauraci. Večeře ve čtvrtek se podává do 20.30 hod, další dny se strava vydává v časech, jak je uvedeno dále v itineráři. Je dohodnuto, že strava se bude vydávat formou odběru ve výdejním okénku. Konzumace nápojů v restauraci bude opět na hromadnou účtenku, která bude u výčepu a při odběru nápojů nahlásíte jen své jméno. Seznamte se prosím s hromadnou účtenkou – pod jakým jménem, příjmením či přezdívkou jste tam uvedeni. Zavírací doba restaurace je po dohodě s vedoucím penzionu ve 24.00 s tím, že poslední objednávky lze zadat nejpozději ve 23.45. Prosím Vás všechny, abyste si nezapoměli uhradit útratu KAŽDÝ VEČER před odchodem z restaurace.

V České republice je hned několik obcí, jež nesou název Staré Město, ale pouze jedno jediné chrání věnc majestátních hor – Staré Město pod Sněžníkem. Nachází se v malebném údolí říčky Krupé, na rozhraní masívu Kralického Sněžníku, Rychlebských hor a Jeseníků. Historie Starého Města pod Sněžníkem sahá až do 1. století. Původní název obce Antiqua Goldek – Zlatý kout je odvozen od hornické kolonizace severní Moravy založené na výskytu bohatých ložisek zlatých a stříbrných rud. Po celé 17. a pak i 18. století, bylo město

v majetku Lichtenštejnů. Za jejich vlastnictví se Staré Město po Sněžníkem stalo zemědělským střediskem s poměrně rozvinutou řemeslnou výrobou, v níž převládali pláteníci, dále pak vynikal cech krejčovský a kožešnický. V průběhu 19. století se Staré Město rychle proměnilo nejen ve správní nýbrž i průmyslové centrum celé oblasti horního toku Moravy a jejích přítoků Krupé a Branné. V roce 1905 byla postavena železnice z Hanušovic do Starého Města, a tím z města vznikl výchozí turistický bod pro celou oblast Králického Sněžníku.

Pamětihodnosti Starého Města pod Sněžníkem

- *kostel sv. Anny s branou, kaplemi a ohradní zdí*
- *sousoší p. Marie s Ježíšem a Janem Křtitelem na náměstí*
- *sousoší Největší trojice na náměstí kamenická práce z roku 1820, dokládající přežívání starších barokních vlivů*
- *kašna na náměstí - kamenická práce z počátku 19. století*
- *v jádru renesanční stavba radnice z roku 1680, upravená po požáru v roce 1825 a znovu v roce 1925*

PÁTEK 7. KVĚTNA

Snídaně je objednána na 7.30 do restaurace Národního domu. V 8.15 budou na náměstí přistaveny 2 autobusy. Kdo máte objednan autobus, nikde se prosím nezapomeňte, autobusy odjíždí přesně v 8.30. Pojedeme přes Klodzké sedlo na polskou stranu Králického Sněžníku k Medvědí jeskyni (jeskynia Niedwiedzia).

Silnice, po níž pojedeme, vede krajem, kde lišky dávaly dobrou noc – za totáče úplně, dnes však už jen částečně, neboť kraj se postupně kultivuje, objevuje se více turistů, cykloturistů a vstup do Schengenského prostoru dal tomuto zapomenutému kraji konečně svobodně vydechnout. Za totality byla hranice se spřáteleným Polskem na Klodzkém sedle hermeticky uzavřena. Silniční přechod byl na Klodzkém sedle otevřen až dlouho po revoluci, tehdy zde byla zřízena budka pro celníky. Ještě v té době však zde byly – ale nejen na tomto přechodu do Polska – cítit obstrukce, lépe řečeno různé formy „buzerace“ a to zejména ze strany polských pasových úředníků a celníků (paradoxem je, že za totáče tomu bylo naopak, polští celníci byli tehdy mnohem více přátelští, než přísní a komisní českoslovenští...). Tuto úřední zlovůli odstranil definitivně vstup do Schengenského prostoru a celníci obou stran odtáhli kamsi do propadliště dějin. Přesto silniční přechod na Klodzkém sedle má svá specifika. Tím, že leží ve velmi opuštěném kraji, je zde cítit kus přírodní romantiky. Když jsem tudy projížděl minulý rok v září, v budce pro celníky provozoval podnikavý hospodský občerstvení a vedle budky seděli kolem ohně trempové a opékali si buřty. Holt jiná doba...

Z autobusu vystoupíme na polské straně na parkovišti u Medvědí jeskyně (jeskynia Niedwiedzia) na konci osady Kletno.

Medvědí jeskyně je nejzajímavější a největší zpřístupněná jeskyně na polském území. Vchod do jeskyně byl odkryt v říjnu roku 1966 při těžbě mramoru. Do konce roku 1966 bylo odhaleno cca 200 m chodeb. Pozdější průzkumy ukázaly, že celková délka chodeb přesahuje 2,5 km (výškový rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším bodem činí cca 60 m). Teplota ovzduší zde je cca 6°C. Chodby vedou vodorovně ve třech úrovních, nejvíce rozvětvené jsou v prostředním a dolním patře. Prostřední patro, z něhož byla část zpřístupněna návštěvníkům, je možné poznat během vycházky. V prostorách, kde výška v některých místech přesahuje

10 metrů, se vytvořily fantastické tvary v různorodých formách, stalaktity visící z vrchu, stalagmity vyrůstající odspodu, kaskády stékající ze stěn, drapérie a mnoho dalších. Jeskyně je velmi vlhká, nachází se zde velký počet jezírek a vodních průtoků. Stezka je cca 360 m dlouhá, její absolvování trvá cca 40 min. Návštěva Medvědí jeskyně je v Polsku velmi populární, jezdí sem celé zájezdy, zejména z lázeňské Klodzské kotliny a bez rezervace dlouho dopředu je prakticky nemožné Medvědí jeskyni navštívit.

Z parkoviště se vydáme po silnici směrem vzhůru, po celou dobu výstupu na Králický Sněžník se budeme držet značené trasy s cílem určení Schronisko pod Snieznikiem a Snieznik. Dále již auta nesmí, silnice je však velmi frekventovaná, neboť slouží jako spojka mezi parkovištěm a jeskyní. Parkoviště je od vlastní jeskyně poměrně vzdáleno, ke vchodu do jeskyně dojdeme zhruba po 20ti minutách.

Prohlídka jeskyně není zahrnuta v programu dnešního dne. Důvodem je nutnost dlouhodobé rezervace pro skupiny, jeskyně je velmi frekventovaná, nebyl bych prostě schopen zajistit prohlídku pro více než 60 osob (prohlídky se konají ve skupinách po 15 osobách a trvají 40 minut). Není ale vyloučené, že se Vám individuálně podaří na prohlídku dostat, zájemci se o to mohou pokusit. Pro úplnost uvádím: cena vstupenky je 18 Zł, 10 Zł foťák, 15 Zł kamera, skupinové slevy nejsou. Návštěva jeskyně Vám nijak nenaruší časový harmonogram, času na přechod Sněžníku je poměrně dost.

U jeskyně je možnost občerstvení v místní kawiarni. Pokračujeme dále vzhůru, frekvence pěšáků za jeskyní končí. Sledujeme stále úzkou silničku, vedoucí horským údolím, po níž vede naše značená trasa. Turistická značka si trasu silnice místy zkracuje, později prudkým stoupáním se na ni znovu napojuje, zhruba po 4,5 km od parkoviště. Zde doporučuji krátkou odbočku vpravo po modré značce (cca 600m) k přírodnímu útvaru Marianskie skały (5km).

Na polské straně Králického Sněžníku (Snieznik Klódzki) je celá řada pozoruhodných skalních útvarů. Název Mariańskie Skały nese jeden z nejznámějších skalních útvarů v této části pohoří, ční z vrcholové části (1130 m) západního výběžku hřbetu. Jde o souběžné úzké skalní hřebeny až zdi, asi 5 m vysoké a ve směru S-J přibližně 100 m dlouhé. Tvoří je příkře ukloněné lavice velice tvrdé horniny amfibolitu a kvarcitu. Tato skaliska jsou často navštěvovaným vyhlídkovým místem při cestě na nápadnou dominantu polské části Sněžníku Czarnou Górę (1205 m).

Vše závisí samozřejmě na počasí, ale toto místo je nádhernou vyhlídkou na celou Klodzskou kotlinu. Vrátime se zpět na křižovatku a pokračujeme dále vzhůru ve směru Schronisko pod Snieznikiem a Snieznik. Silnička nás dovede do lokality Hala pod Snieznikiem, nádherně položené na severozápadním svahu Sněžníku. Na těchto loukách stojí turistická chata Schronisko pod Snieznikiem. (7,5km). Je odtud nádherný výhled do Klodzské kotliny i na vrchol Králického Sněžníku, který je již docela blízko nad námi.

Hala pod Snieznikiem, to je název pro rozlehlé horské louky, nacházející se v nadmořské výšce 1075-1250 m na severozápadním svahu Sněžníku. Z polské strany sem vedou turistické trasy z Kletna (naše trasa), lázní Stronie Śląskie a z městečka Międzygórze. Už v roce 1817 zde byly pastevecké boudy a stála zde původní turistická útulna. V roce 1871 byla postavena turistická chata Schronisko pod Snieznikiem v dnešní podobě, jako turistická základna ve švýcarském stylu. Byly zde hostinské pokoje, které sloužily poutníkům z celé Klodzské kotliny, kteří se vydávali na Sněžník za východem slunce. Chata

od těch dob prošla přestavbou a různými úpravami, stále si však zachovává skutečnou horskou atmosféru. Uvnitř v chatě se nachází tabule z roku 1948 na památku 75 let polského tatranského spolku, která byla dříve umístěna v původní kamenné rozhledně na vrcholu Sněžníku. Chata byla důkladně opravena na konci minulého století a to zásluhou pana Zbygniewa Fastnacha, turistického činovníka z Wroclavi a na jeho památku bylo turistické chatě dáno jeho jméno.

Po odpočinku a občerstvení na této krásně položené turistické chatě pokračujeme dále na vrchol Sněžníku. Cesta stoupá ke státní hranici a v závěru sleduje hranici až na vrchol (9,5km)

Králický Sněžník, zastarale také Kladský Sněžník (polsky Śnieżnik Klodzki, německy Glatzer Schneeberg nebo Grulicher Schneeberg, zastarale také Spieglitzer Schneeberg nebo Grosser Schneeberg, nesprávně česky také s krátkým „a“ jako Kralický Sněžník) je nejvyšší vrchol (1424 m) stejnojmenného třetího nejvyššího pohoří v České republice. Masiv Králického Sněžníku je označován jako "střecha Evropy", tvoří totiž hlavní evropské rozvodí, voda z jeho svahů je potoky a řekami odváděna do přítoků Černého a Baltského moře. Králický Sněžník je od roku 1990 Národní přírodní rezervací. Na jejím vrcholu se stýkají historické zemské hranice Moravy, Slezska a Polska.

Na vrcholu Sněžníku v současné době nenajdeme žádné stavby. Na nejvyšším bodě je hromada kamenné suti (mimochodem viditelná z dálky při pohledu na horu), jsou to zbytky kamenné rozhledny.

Výstupy na Sněžník byly v minulosti tak oblíbené, že v letech 1895-1899 byla na Sněžníku (na polské straně) postavena kamenná rozhledna, iniciátorem stavby byl Klodzký spolek přátel hor. V roce 1882 sekce Staré Město, moravsko-slezského spolku přátel hor, poprvé navrhla stavbu nové rozhledny. Ve stejném okamžiku však o totéž usiloval Spolek přátel hor v Klodzku. Vzniklý spor vyřešil kníže Albrecht Hohenzollern, majitel většiny pozemků na vrcholu Sněžníku, který v roce 1884 odmítl dát ke stavbě souhlas. V roce 1887 se iniciativy chopila Wroclavská sekce téhož spolku. O rok později zemřel císař Wilhelm I. V té souvislosti padl návrh, že by rozhledna mohla být vybudována na jeho památku a tím by byl zlomen odpor knížete Albrechta. Nápad se ukázal jako správný- kníže nechtěl bránit stavbě, která měla být památkou jeho příbuzného. 17.dubna 1895 byl položen základní kámen rozhledny. Vlastní práce byly zahájeny v září, trvaly dlouhá 4 léta, pracovalo se v těžkých podmínkách a to pouze v letních měsících. Kamenné bloky na stavbu se získávaly ze skály v blízkém okolí, kupodivu se zde našel i písek na stavbu, voda se brala z prameniště řeky Moravy na jižním svahu. 9.července 1899 byla rozhledna slavnostně otevřena za účasti samotného knížete Albrechta a předána do užívání turistům. Místo se stalo nesmírně populárním, například roku 1906 navštívilo rozhlednu 4 200 osob.

Rozhledna byla ve tvaru kamenné cylindrické věže, spíše romantického stylu, připomínajícího středověk. Výška rozhledny byla 33,55m a bylo jí dáno vzhledné jméno – rozhledna císaře Wilhelma I. Vyhlídkové plošiny byly ve výškách 17,40m a 29,95m. Návštěvník vešel vchodem nejprve do kruhové místnosti o průměru 8m a výšce 5m se skleněnou střešou, místnost měla název „pamětní síň císaře Wilhelma I.“ Stála zde socha – poprsí – císaře o výšce 1,23m a byla zde pamětní deska stavebníkům. Točítým schodištěm se návštěvník nejprve dostal na spodní a poté na horní plošinu, kde byl k dispozici dalekohled a 4 tabule s popisem panoramatu. Ke věži byla přistavěna malá dřevěná

turistická útulna o jedné místnosti, s verandou a s místy na spaní pod střechou, později byla místnost přeměněna na malou hospodu a prodejnu suvenýrů.

Posledním osamělým objektem, který dosud ve vrcholové části Králického Sněžníku stojí (kousek pod vrcholem), je neveliká plastika slona, postavená na pylonu z kamenných kvádrů. Ale i ta už nese stopy drsného podnebí a vandalismu. Povrch dříve hladce opracované žulové plastiky je nyní navětralý, ocas slona je uražen a pylon musel být zpevněn dvěma vysokými betonovými patkami.

Postupem doby se stala socha slona dokonce jakýmsi symbolem Králického Sněžníku. V roce 1932 ji zde nechal postavit jako svůj symbol německý umělecký spolek Jescher. Návrh sošky vypracovala Amei Hallegerová, žena Kurta Hallegera, rodáka ze Šumperka, který byl vůdčí osobností spolku. Sochu vytesala kamenická firma Förster ze Zlatých Hor.

Opouštíme vrchol Sněžníku a zahájíme sestup do Starého Města. Kousek pod vrcholem narazíme na základy budovy – bývalé Liechtensteinovy chaty (10km), která měla rovněž pohnutý osud. V těsné blízkosti se nachází pramen řeky Moravy.

Návrh na vybudování Liechtensteinovy turistické chaty podala Staroměstská sekce Moravskoslezského klubu přátel hor v roce 1906. Pozemek patřil knížeti Janu Liechtensteinovi, nejprve bylo potřebné získat jeho souhlas. V roce 1908 byl položen základní kámen a bylo rozhodnuto nazvat chatu po knížeti Janu, jako poděkování za jeho dobročinné kroky pro Spolek přátel hor. Z důvodu problémů s financováním stavby byla turistická chata slavnostně otevřena až v roce 1912. Na slavnosti bylo přítomno 1000 osob a kapela. 4 pokoje v budově vybavil osobně kníže Jan, zbytek pak financovaly Sekce přátel hor. Prvním správcem chaty se stal Franz Himmel, který v té době spravoval, v té době již fungující, Schronisko pod Snieznikiem. Za jeho působení chata nabízela rakouskou kuchyni a servírovala rakouská vína. Začátkem 1. světové války byla chata uzavřena, byla několikrát vykradena a začala chátrat. Devastace pokračovala i po 2.světové válce, chata již nebyla nikdy opravena a v roce 1971 byla českou stranou zlikvidována.

Pokračujeme dolů po červené a v místě křižovatky se žlutou odbočíme vpravo po žluté, směr chata Návrší, Staré Město. Žlutá značka nás dovede k horské chatě Návrší (15,5).

V místě chaty Návrší stála původně salaš, jejíž majitel Karl Jungmann ze Stříbrnic využil okolnosti, že objekt stál při jedné z turistických cest ze Starého Města pod Sněžníkem na Králický Sněžník a upravil ji přibližně v r. 1922 na ubytovnu pro turisty. Poněvadž se jeho rozhodnutí ukázalo jako správné a přineslo rodině značný finanční prospěch, rozhodl se Karl Jungmann vystavět zde klasickou horskou chatu, což realizoval v r. 1928. Chata dostala název Sennhüttenbaude (U salašních bud). Stavba měla dvě patra a v nich celkem 22 lůžka, v přízemí velkou restauraci a pod ní velký kamenný sklep, z části zabudovaný do svahu. Zavedení elektřiny, vodovodu a posléze i telefonu bylo samozřejmostí. V domě byla dokonce vybudována i koupelna, měli zde i teplou vodu. Chata se tak stala pro turisty přirozeným záchytným bodem a jako takovou ji také uvítali němečtí turisté. Vedení Jesenické župy se s panem Jungmannem dohodlo, že ve své chatě zřídí stanici KČST. Chatě, která stále nesla svůj německý název, umístěný na desce v průčelí domu, se začalo říkat „U salašních bud“ a dokonce ji tak začali říkat i rozzlobení Němci, kteří tento průnik Čechů do „svého území“ poněkud nelibě nesli. Teprve později došlo v názvu chaty k úpravě, když se zvolil pro obě strany přijatelný termín „Jungmannovy boudy“. Chata dobře prosperovala až do začátku války. Válečné okolnosti, projevující se především obrovským

úbytkem turistů, ji pochopitelně poškozovaly, nicméně bez větší úhony přežila do r. 1945. Po válce došlo ke konfiskaci veškerého německého majetku, v daném případě byl objekt panu Jungmannovi, jenž byl posléze přesídlen do Německa, zabaven. Chaty se tak na nějaký čas zmocnilo ředitelství pošt v Olomouci (to v Jeseníkách získalo celou řadu podobných objektů), které z ní pod názvem Poštovní domov vybudovalo rekreační objekt pro své zaměstnance. Až do revoluce chata mnohokrát vystřídala své socialistické správce. V současné době chatu spravují manželé Matouškoví.

V chatě Návrsí si odpočineme, dáme pívko, případně i jídlo, kdo má chuť. Od chaty pokračujeme prudkým klesáním do obce Stříbrnice (18km) a dále již pohodlnou cestou zpět do Starého Města pod Sněžníkem.

Večeře v penzionu Národní dům se bude podávat v 18.30 hod v místní restauraci. Ihned po večeři budu v restauraci vybírat peníze za pobyt, stravu a autobus. Prosím všechny, buďte ihned po večeři připraveni, abychom tento nepříjemný administrativní akt zvládli co možná nejrychleji. Připomínám pouze částky: nocleh za osobu a den Kč 200,- , nocleh se snídaní za osobu a den Kč 250,- , nocleh s polopenzí za osobu a den Kč 320,- , autobus Kč 70,- za osobu (děti, dospělí bez rozdílu). Zálohy, které jste poukázali předem, budou samozřejmě odečteny.

SOBOTA 8.KVĚTNA

Snídaně je objednána na 7.30 do restaurace Národního domu. Nejpozději v 8.10 odejdeme na nádraží, odkud v 8.35 odjedeme vlakem do zastávky Ramzová, s přestupem v Hanušovicích. Prosím všechny o dodržení času odchodu na nádraží, abychom mohli v klidu koupit hromadnou jízdenku kvůli slevě. Vlak přijíždí do Hanušovic v 8.54, přestupuje se na osobní vlak s odjezdem v 9.03 do Ramzové, příjezd do Ramzové v 9.41.

Zcela neznámá a bezvýznamná horská osada Ramzová, ležící v sedle mezi Hrubým Jeseníkem a Rychlebami, začala získávat na významu až s rozvojem turistiky na konci 19. století. Sedlem již od středověku vedla cesta, spojující nisské knížectví s Moravou. V r. 1779 tudy projel i císař Josef II. při své návštěvě této oblasti. Právě v době jeho panování tehdejší císařský správce statku Rams vyslal v roce 1787 do tohoto hornatého kraje kolonisty a tak dal název nové osadě (Ramsau) – původně ale asi Satteldorf (Sedlová ves, Sedlec). Kvůli jeho půvabu i následnému rostoucímu významu, čemuž výrazně napomohlo i vybudování železnice v r. 1888, začali místní Němci Ramzovské sedlo označovat jako slezský Semmering.

V tuto dobu se o Ramzovou začíná vážně zajímat vedení Jesenické župy KČST (Klub čsl. turistů), které zde plánuje výstavbu první české chaty v Jeseníkách. Dříve však zde vyrostl soukromý turistický hotel (Berghotel Ramsau) manželů Oswalda a Josefy Beerových (ti dosud vedli někdejší Fröhlichův hostinec). Hotel byl vystavěn v letech 1925-26, měl 2 velké restaurační sály, 20 vytápěných hostinských pokojů a několik společných nocleháren. Ramzová tehdy měla 180 obyvatel a po Rejvízu to byla nejvýše položená vesnice ve Slezsku. V roce 1932 vznikl na Ramzové další turistický objekt, sloužící výhradně německé mládeži pod názvem Domov mládeže (Deutsche Jugendherberge), stojící při cestě z Ramzové na Šerák. Berghotel byl manžely Beerovými obhospodařován až do května 1945. Po porážce Německa se objektů ujali tzv. „národní správci“ a Berghotel vzápětí přejmenovali na Hotel Ramzovské sedlo. Hotel nakonec získal Klub českých turistů, po jeho zrušení byl hotel

předán České obci sokolské a po roce 1952 přešel do rukou n. p. Restaurace a jídelny (RaJ). V sedle pak v dalších letech následovala mohutná výstavba a během 30 let se tak z Ramzové stalo moderní turistické a lyžařské středisko.

Z Ramzové od nádraží vyrazíme po červené značce směr chata Paprsek a dorazíme k místu zvanému Větrolam. Odtud je nádherný výhled na Šerák a Obří skály. Pokračujeme dále do osady Petříkov a projdeme osadou až na křižovatku značených cest (červená značka křížuje modrou) (2,5km). Zde pokračujeme po červené značce a stoupáme podél Černého potoka úvozovou cestou lesem až na náhorní rovinu, kde se nachází lovecká chata Císařská bouda (5km), pěkná dřevěná lovecká chata v nadmořské výšce 1013 m. Je odtud pěkný výhled do údolí osady Velké Vrbno. Zde křížuje červenou značku značka zelená. Pokračujeme po široké lesní červeně značené cestě až do lokality Palaš v nadmořské výšce 1024m, 500 metrů od polské hranice. Zde odbočíme vlevo a lesní cestou za krátkou chvíli dojdeme k chatě Paprsek (7,5km). Těsně před chatou stojí úplně nová, nádherná dřevěná kaple, o jejím autorovi, či původu nemám bohužel informace.

V době, kdy v oblasti Králického Sněžníku a Ramzové turistické chaty již stály, byla atraktivní krajina mezi Králickým Sněžníkem a Ramzovou o délce přes 25 km stále ještě bez turistického zázemí. Proto se na počátku 30. let zástupci Klubu přátel hor ze Starého Města pod Sněžníkem rozhodli vybudovat v této oblasti novou horskou chatu. Jako ideální místo byla proto vybrána rozsáhlá náhorní plošina svahu hory Titzhübel (dnešní Výhled - 1030 m), ležící v bezprostřední blízkosti hranice a současně snadno dostupná ze Starého města. Samotná stavba chaty byla svěřena firmě bratrů Vodičkových ze Starého Města, kteří zahájili práce již v květnu 1932. K slavnostnímu otevření chaty pro veřejnost došlo v neděli 21. srpna 1932. Nová chata, ležící ve výšce 1022m, dostala název Schleslerhaus (Slezský dům). Samotné oslavy však započaly za velké účasti hostů již v sobotní podvečer. Před nazdobenou chatou byl zapálen obrovský táborák, který doplnily světlice a rakety, vypuštěné o půl deváté večer. Také z vedlejších kopců zdravily zapálenými ohni novou družku ostatní horské chaty. Německá historie Slezského domu končí květnu 1945, kdy horské chaty přechází do vlastnictví českého státu. Chata v té době dostává nový název U Ráje. Po r. 1948 přechází chata do vlastnictví nejdříve Jednoty, pak Státních lesů a nakonec se stává na dlouhá léta majetkem n.p. TOS Olomouc, to již ale pod názvem chata Paprsek. Chata si až doposud zachovala svůj původní vzhled. U Paprsku byla v průběhu doby přistavována pouze velká vyhlídková terasa před průčelím chaty. Dne 1.května 1993 v přímém prodeji získala chatu firma Mika s.r.o. Nový majitel pan Miloslav Mika rozšířil kvalitu a množství nabízených služeb. V létě a za pěkného počasí i v zimě chata poskytuje příjemné posezení na terase s výhledem na Jeseníky a do údolí k Velkému Vrbna.

Po odpočinku na chatě, pár pivech, či dobrém obědě se můžeme rozhodnout. Lze zvolit kratší trasu po zelené značce, trasa poměrně prudce klesá až do Starého Města, po celou dobu se můžeme kochat nádhernými výhledy do staroměstské kotliny. Trasa z Paprsku do Starého Města měří asi 7 km, celková dnešní délka trasy tak činí 14,5 km.

Lze zvolit delší trasu po červené značce, trasa vede převážně lesem, poměrně zapadlou oblastí s krásnou přírodou. Po červené značce dojdeme po 3 km Medvědí boudě, nádherně zapadlé v lesích u polské hranice. Odtud pokračujeme dále po červené až na křižovatku se žlutou a odtud po žluté přes osadu Květná do Starého Města. Trasa z Paprsku do Starého Města touto cestou měří asi 13,5 km, celková dnešní délka trasy bude činit asi 21 km.

Večeře v penzionu Národní dům bude připravena na 18.30 hod. Od 19.30 nabízím zájemcům promítnutí nejnovějších filmů: Česko-saské Švýcarsko a 33.tlučení špačka. Promítat se bude ve společenské místnosti v 1.patře. Tento večer se prosím domluvte ohledně obsazení do aut – zítřejší akci opět zakládám na solidaritě – ti, kdo jsou autem a mají místo, vezmou ty, kteří zde autem nejsou.

SOBOTA 8.KVĚTNA

Snídaně bude připravena na 8.15 hod. Po snídani si sbalíme a zhruba v 9.00 odjedeme směr Hanušovice a Králíky. Ve městě Králíky zaparkujeme v centru na Velkém náměstí a odtud půjdeme pěšky nejprve kousek městem a poté vzhůru křížovou cestou k poutnímu klášternímu areálu Hora Matky Boží.

Nad městečkem Králíky strmí ve veliké výšce poutní areál, spojený s městem alejí s kapličkami. Na tuto horu putovaly v té době děti, konaly zde procesí a modlily se. Mezi nimi byl i malý Tobiáš Jan Becker (1646 - 1710), pozdější královéhradecký biskup, který vystavěl kostel na tehdejší Lysé hoře. Stavba byla dokončena roku 1700 a téhož roku byl do kostela přinesen milostný obraz Panny Marie. Stal se srdcem tohoto poutního místa a Lysá hora dostala nové jméno - Hora Matky Boží. V roce 1710 byla dokončena další stavba - klášter. Klášter na Mariánském kopci u Králík sloužil od jeho dokončení v roce 1710 řádu servitů, od roku 1883 řádu redemptoristů, v letech 1950 až 1960 klášter sloužil jako vězení pro kněze. Nyní zde sídlí charitní domov řádových sester. Až ke klášteru vede alejí lemovaná Svátá cesta, která začíná již na Malém náměstí v Králíkách. Unikátní zajímavostí kláštera jsou Sváté schody. Ty jsou napodobeninou schodiště v hradu Antonia v Jeruzalémě, později převezené do Říma. Po nich kráčel Ježíš Kristus k soudnímu stolci Piláta. Nahoru chodí poutníci po schodech po kolenou, zatímco boční schodiště slouží k normálnímu sestupu dolů. Z Mariánského kopce je krásný výhled na Králíky, Suchý vrch a Králícký Sněžník.

Klášter je přístupný veřejnosti, prohlídku kláštera vřele doporučuji. Vstupné je Kč 60,- , bude-li nás na prohlídku více než 20, je sleva, vstupné činí pouze Kč 40,- . Po prohlídce kláštera letošní akci ukončíme obědem. Na ten je možno zajít do restaurace Poutní dům (přímo proti klášteru), anebo se vrátit zpět do města a na oběd si zajít na Velkém náměstí.

Jako variantu pro tento den a při dostatku času v neděli je možno – namísto návštěvy kláštera v Králíkách – navštívit místní vojenské muzeum ve Starém Městě pod Sněžníkem. V neděli je otevřeno od 9.00 do 14.30 hod. Muzeum se nachází v areálu bývalých vojenských kasáren na jižním okraji Starého Města u silnice, vedoucí do Hanušovic. Po telefonické dohodě s průvodci je možno též navštívit objekty opevnění StM-S 31a "Borek" a StM-S 31b "Ozdravovna" - muzeum opevnění, případně projít si celou tzv. Staroměstskou pevnostní stezku, která vede okolím Starého Města. Její výchozí bod je na vlakovém nádraží ve Starém Městě. Pokud se mezi Vámi najdou zájemci, domluvte se prosím mezi sebou, případně zatelefonujte průvodcům: Jiří Fiedler: 732 530 774, Václav Karabec: 732 751 409, a dohodněte s nimi, jaké jsou možnosti prohlídek.

A příští rok nashledanou na dalším pochodu, přátelé !! Vše se může samozřejmě změnit (co máte dnes vlastně jisté, že...), ale předpokládám, že bychom příští rok mohli navštívit SLAVKOVSKÝ LES.

Vlád'a Mikulec